

POLSKIE TOWARZYSTWO PIELĘGNIAREK ANESTEZJOLOGICZNYCH I INTENSYWNEJ OPIEKI

www.ptpaio.pl

ul Jeleniogórska 16, 60-179 Poznań

e-mail: ptpa@ump.edu.pl biuro@ptpaio.pl

Warszawa dn. 17.09.2012

Jaka powinna być prawidłowa liczba pielęgniarek uczestniczących w zabiegu operacyjnym? Czy pielęgniarka anestezjologiczna może pełnić rolę pielęgniarki pomagającej instrumentariuszce?

Obecnie nie ma żadnych przepisów prawnych w randze rozporządzenia, które określałyby skład zespołu operacyjnego, liczbę uczestniczących w nim pielęgniarek instrumentariuszek ani też ich zadań. Jedyne na czym możemy się opierać to fachowa literatura dotycząca organizacji pracy bloku operacyjnego. Na poziomie poszczególnych jednostek organizacyjnych jest to wewnętrzny regulamin pracy bloku operacyjnego, w oparciu o przyjęte standardy postępowania oraz opisy stanowisk pracy, które zawierają kwalifikacje i kompetencje wymagane od pracownika na danym stanowisku.

Aby jednak zapewnić pacjentowi bezpieczeństwo podczas całego pobytu na bloku operacyjnym konieczne jest aby opiekę nad nim sprawowali pracownicy wysoko wykwalifikowani. Ciągły postęp medycyny, nowe technologie, sprzęt i aparatura a także coraz wyższe wymagania jakości wykorzystywanego podczas zabiegów sprzętu, wymuszają konieczność ciągłego doskonalenia zawodowego personelu. Od pielęgniarek pracujących w bloku operacyjnym wymaga się ukończenia kursu kwalifikacyjnego bądź specjalizacji w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego. Przekłada się to oprócz merytorycznego przygotowania do instrumentowania, również na znajomość prawidłowych zasad organizacji pracy zespołu operacyjnego i podział kompetencji.

Do każdego zabiegu operacyjnego powinny przystąpić dwie pielęgniarki operacyjne, każda z nich ze ściśle określonymi zadaniami.

Niedopuszczalne jest, aby osoby, które nie posiadają wykształcenia medycznego np. sanitariusze czy sprzątaczkę asystowali pielęgniarsce instrumentującej do operacji.

Personel pomocniczy nie jest merytorycznie przygotowany do pełnienia zadań pielęgniarki pomagającej podczas zabiegu operacyjnego. Brak znajomości zasad aseptyki, wykonywanie prac brudnych w obrębie bloku a następnie pomoc pielęgniarsce instrumentującej do zabiegu, niesie za sobą ryzyko przeniesienia zakażenia na miejsce operowane.

W Szpitalu Powiatowym w Drawsku Pomorskim w latach 2008/2009r. dyrekcja szpitala nakazała pełnienia przez personel pomocniczy czynności pielęgniarki operacyjnej krążącej, czyli tzw. „brudnej”. Pielęgniarki stanowczo odmówiły takiej współpracy, jednak pozostawione na pojedynczych dyżurach musiały korzystać z pomocy pań salowych. Na podstawie powyższej sprawy Prokuratura Rejonowa wszczęła postępowanie co do postawionego zarzutu narażenia pacjentów przez dyrekcję szpitala „na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu”. Sprawą jednoosobowej obsady zainteresowało się Ministerstwo Zdrowia, Wojewoda Zachodniopomorski. Konsultant Krajowy w dziedzinie pielęgniarstwa wydała opinię z dnia 02.07.2008r. gdzie jednoznacznie stwierdziła, że „podczas zabiegu operacyjnego powinny asystować dwie pielęgniarki tzw. czysta i brudna. Zastępowanie pielęgniarki salową – nie posiadającą kwalifikacji nie powinno mieć miejsca”. Natomiast Radca Prawny Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Koszalinie stwierdził jednoznacznie, że „salowe są zatrudnione w bloku

**POLSKIE TOWARZYSTWO PIELĘGNIAREK ANESTEZJOLOGICZNYCH
I INTENSYWNEJ OPIEKI**

www.ptpaio.pl

ul Jeleniogórska 16, 60-179 Poznań

e-mail: ptpa@ump.edu.pl biuro@ptpaio.pl

operacyjnym wyłącznie do utrzymania bloku operacyjnego w czystości(...) a przeszkolenie w miejscu pracy nie czyni z salowej osoby legitymującej się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych...”. Mając na uwadze bezpieczeństwo pacjentów, nasze dobro a także prestiż szpitala należy poinformować, że pielęgniarki nie będą brały odpowiedzialności za całokształt przygotowania i asystowania od strony pielęgniarskiej w czasie zabiegu operacyjnego. Każdorazowo fakt ten należy odnotować w protokole operacyjnym pacjenta i w książce raportów.

Prezes PTPAiO
Paweł Witt